

Sygn. akt I Ns 111/16

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Brzesku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marek Jałowiecki-Paruch

Protokolant: Magdalena Markowska

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2016 r. w Brzesku

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) sp. z o.o. w S.

z udziałem Ł. M., J. W. (1), K. W., E. D.

o stwierdzenie nabycia praw do spadku po Z. W.

postanawia:

I. stwierdzić, że spadek po Z. W. c. S., zmarłej dnia 7 czerwca 2010 roku w B., mającej ostatnie miejsce zwykłego pobytu w P., na podstawie ustawy nabyły dzieci: Ł. M., J. W. (1), K. W., E. D.- dzieci J. i Z. wszyscy po 1/4 części;

II. oddalić wniosek wnioskodawcy o zasądzenie kosztów postępowania.

Sędzia

SR Marek Jałowiecki- Paruch

S..

I/odnotować postanowienie

II/kal.3 tygodnie

III/po prawomocności odpis post. doręczyć US w B.

B. dnia 04.04.2016r.

Sygn. akt INs 111/16

UZASADNIENIE POSTANOWIENIA

Z DNIA 4.04.2016r.

(...) sp. z o.o. w S. wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po Z. W. zmarłej 7.06.2010r. ostatnio stale zamieszkałej w S., w ten sposób aby Sąd stwierdził, że spadek po niej nabyli: córka Ł. M. oraz syn J. W. (1). Wnioskodawca domagał się również zasądzenia kosztów postępowania: kosztów zastępstwa procesowego w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej - 720zł, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, opłaty od wniosku oraz kosztów poniesionych w celu ustalenia następców prawnych spadkodawczyni w wysokości 165 zł, na które składają się:

- 48,00 zł za wniosek o wskazanie następców prawnych Z. W. wraz z pełnomocnictwem,
- 39,00 zł za odpis skrócony aktu zgonu Z. W. wraz z pełnomocnictwem,
- 39,00 zł za odpis skrócony aktu urodzenia J. W. (1) wraz z pełnomocnictwem,
- 39,00 zł za odpis skrócony aktu małżeństwa Ł. M. wraz z pełnomocnictwem

W uzasadnieniu wnioskodawca podał, że ma interes prawny w stwierdzeniu nabycia spadku po Z. W. gdyż jest jej wierzycielem z tytułu nie spłaconej pożyczki udzielonej na podstawie umowy nr (...) z dnia 11.12.2008r.

Uczestnicy Ł. M. oraz J. W. (1) na rozprawie w dniu 7.03.2016r. poparli wniosek. Nadto Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestników K. W. oraz E. D..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca jest wierzycielem spadkodawczyni Z. W., która w dniu 11.12.2008r. zawarła ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo - Kredytową (...) z siedzibą w J. umowę pożyczki nr (...). W związku z brakiem spłaty powyższej pożyczki doszło do przeniesienia wierzytelności przysługującej pierwotnemu wierzycielowi na rzecz (...) à r.l. w Luksemburgu, a następnie na (...) Sp. z o.o. w S..

Dowód: umowa pożyczki k. 18-19, wypisy aktów notarialnych z wykazem wierzytelności k. 30-33

Z. W. zmarła w dniu 7.06.2010 r. w B., przed śmiercią zamieszkiwała w miejscowości P..

Dowód: odpis skrócony aktu zgonu k. 4, zapewnienie uczestników Ł. M. oraz J. W. (1) k. 41

W chwili śmierci spadkodawczyni była wdową. Ze związku małżeńskiego z J. W. (2) miała pięcioro dzieci: Ł. M., J. W. (1), K. W., E. D. oraz S. W.. S. W. zmarł w 2003r. jako bezdzietny kawaler. Innych dzieci małżeńskich, pozamałżeńskich lub adoptowanych Z. W. nie miała. W chwili jej śmierci wszyscy spadkobiercy byli pełnoletni. Testamentu spadkodawczyni nie pozostawiła. Do tej pory nie toczyło się postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po Z. W. ani przed sądem ani przed notariuszem. Nikt ze spadkobierców ustawowych po spadkodawczyni nie składał oświadczenia o przyjęciu ani odrzuceniu spadku, nie zrzekł się dziedziczenia.

Dowód: odpis skrócony aktu urodzenia J. W. (1), odpis skrócony aktu małżeństwa Ł. M. k. 5, zapewnienie uczestników Ł. M. oraz J. W. (1) k. 41

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez wnioskodawcę.

Dokumenty nie były przez strony kwestionowane, nie budziły zastrzeżeń Sądu co do ich wiarygodności dlatego Sąd dał im wiarę.

Także na wiarę zasługują zapewnienia uczestników Ł. M. oraz J. W. (1), gdyż brak podstaw aby je kwestionować.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 1025 § 1 sąd na wniosek osoby mającej w tym interes stwierdza nabycie spadku przez spadkobiercę.

Z brzmienia tego przepisu wynika, że z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku może wystąpić każdy, kto ma w tym interes. Chodzi zatem o każdą osobę, która zainteresowana jest w wywołaniu skutków, jakie ustawa łączy z wydaniem przez Sąd postanowienia stwierdzającego nabycie spadku przez określone osoby. Do kręgu podmiotów mających interes w stwierdzeniu nabycia spadku należą również wierzyciele spadkodawcy (Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga czwarta. Spadki, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1995, str. 183). (...) Sp. z o.o. w S. jest wierzycielem

spadkodawczyni w związku z niespłaconą umową pożyczki zawartą w dniu 11.12.2008r., posiada zatem interes w stwierdzeniu nabycia spadku po Z. W.

Art. 931 § 1 i 2 kc stanowi, że w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku. Jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada jego dzieciom w częściach równych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych.

Z kolei art. 1015 § 1 kc mówi, że oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. Natomiast według § 2 w brzmieniu obowiązującym w dacie śmierci spadkodawczyni, brak oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku. Jednakże gdy spadkobiercą jest osoba nie mająca pełnej zdolności do czynności prawnych albo osoba, co do której istnieje podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia, albo osoba prawna, brak oświadczenia spadkobiercy w terminie jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza.

Z takim porządkiem dziedziczenia mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Spadkodawczyni w chwili śmierci była wdową i miała czworo dzieci: Ł. M., J. W. (1), K. W., E. D.. Syn S. W. zmarł bowiem wcześniej w 2003r. Zatem spadek po Z. W. nabyli na podstawie ustawy dzieci: Ł. M., J. W. (1), K. W., E. D. - wszyscy po 1/4 części.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd orzekł jak w sentencji na mocy powołanych przepisów.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc i art. 13 § 2 kpc. W ocenie Sądu brak było podstaw do odstąpienia w sprawie od powyższej reguły i obciążenia uczestników kosztami postępowania, poniesionymi przez wnioskodawcę. Okoliczność, że na skutek wejścia w ogół praw i obowiązków zmarłej uczestnicy, którzy odziedziczyli spadek po Z. W. stali się również zobowiązanymi do uiszczenia wnioskodawcy należności wynikających z zawartej przez spadkodawczynię umowy pożyczki jest zdarzeniem niejako pozostającym poza przedmiotem rozpoznania w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku i jako takie nie może prowadzić do konkluzji, że wobec istnienia stosunku zobowiązaniowego między stronami ich interesy w niniejszym postępowaniu nieprocesowym są sprzeczne (w szczególności, że żądania wszystkich uczestników postępowania były zbieżne). Uczestnicy nie powinni ponosić kosztów postępowania wywołanych wniesieniem wniosku.

Odstępstwach od zasady wskazującej, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie, traktują § 2 i 3 art. 520 kpc. zgodnie z którymi jeżeli uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników. Jeżeli interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie.

W postanowieniu z dnia 22 marca 2012 r. V CZ 155/11 LEX nr 1164757 Sąd Najwyższy stwierdził, że zasada przewidziana art. 520 § 1 k.p.c. jest nienaruszalna wtedy, gdy uczestnicy są w równym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania lub - mimo braku tej równości - ich interesy są wspólne. W pozostałych wypadkach sąd może od niej odstąpić i na żądanie uczestnika, albo z urzędu - jeżeli działa bez adwokata lub radcy prawnego (art. 109 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.) - orzec według dyrektyw określonych w art. 520 § 2 lub 3 kpc.

Z kolei w postanowieniu z dnia 15 lutego 2012 r. I CZ 1/12 LEX nr 1147731 Sąd Najwyższy mówi, że podstawą rozstrzygnięcia o kosztach postępowania w postępowaniu nieprocesowym jest zasada ich ponoszenia przez każdego uczestnika. Jeśli więc sąd w konkretnej sprawie uzna, że powinno być inaczej, to musi się kierować przesłankami wskazanymi w art. 520 § 2 i 3 kpc i swoje rozstrzygnięcie w tym przedmiocie uzasadnić.

W orzecznictwie przyjmuje się jednak, że sprzeczność nie występuje między tymi uczestnikami (współwłaścicielami, spadkobiercami), którzy domagają się zniesienia współwłasności, działu spadku, podziału majątku wspólnego, stwierdzenia nabycia spadku, niezależnie od tego, jaki sposób dokonania podziału proponują i jakie wnioski składają w tym względzie. W postępowaniu nieprocesowym interesy uczestników są sprzeczne na przykład w sprawach o stwierdzenie nabycia własności rzeczy przez zasiedzenie, o ustanowienie służebności albo w niektórych sprawach o ubezwłasnowolnienie lub z zakresu prawa rodzinnego. W sprawach tych powstaje wyraźna kontradykcja co do oczekiwanego wyniku sprawy, gdyż wnioskodawca oczekuje uwzględnienia wniosku, a będący w opozycji uczestnik jego oddalenia (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 3.12.1959r., II CR 859/58, OSNCK 1961/2/45; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25.08.2011r., II CZ 55/11, LEX nr 949024).

Odpowiednio do postępowania nieprocesowego stosuje się przepisy art. 98 kpc w zakresie, w jakim określają one koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i do celowej obrony. Należy oczywiście brać pod uwagę specyfikę poszczególnych spraw, należących do postępowania nieprocesowego, które mogą uzasadniać uznanie za koszty niezbędne również tych, które w danej sprawie poniesione być muszą.

W postępowaniu nieprocesowym nie ma "pojedyńku" dwóch przeciwstawnych stron, dlatego też nie można mówić o przegrywającym, który powinien zwrócić koszty postępowania wygrywającemu (por. art. 98 § 1kpc). Przeciwnie, z treści całego art. 520 kpc wynika, że ustawodawca zakłada, iż w zasadzie uczestnicy postępowania są w tym samym stopniu zainteresowani jego wynikiem, a orzeczenie sądu udziela ochrony prawnej każdemu z nich. Dlatego ten, kto poniósł koszty sądowe lub koszty zastępstwa procesowego, nie uzyska zwrotu wydanych kwot od innego uczestnika, lecz także nie jest obowiązany do zwracania kosztów poniesionych przez innego uczestnika. (Zob. Przemysław Telenga Komentarz aktualizowany do art.520 Kodeksu postępowania cywilnego LEX/el. 2014)

W niniejszej sprawie wnioskodawca domagając się zasądzenia od uczestników postępowania zwrotu poniesionych przez niego kosztów postępowania nie powoływał się na jakąkolwiek okoliczność, która miałaby uzasadniać wydanie przez Sąd orzeczenia zgodnie z tak sformułowanym wnioskiem. Niemniej jednak nawet jeśli hipotetycznie przyjąć, iż wnioskodawca i uczestnicy postępowania mogliby być w nierównym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania, czego rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd nie stwierdził, to nie ulega wątpliwości, że interes wnioskodawcy oraz pozostałych uczestników postępowania jest zbieżny i niesprzeczny, ponieważ w interesie każdego z nich leży wydanie orzeczenia o stwierdzeniu nabycia spadku.

W postępowaniu cywilnym nie ma takiego obowiązku aby to spadkobiercy byli podmiotami, które inicjują postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku, a jeżeli tego nie uczynią inny podmiot jeżeli wystąpi o stwierdzenie nabycia spadku, powinien mieć zwrócone koszty postępowania. Zarówno uczestnicy jak i wnioskodawca są podmiotami o których mowa w art. 1025 § 1kc. Postanowienie o stwierdzenie nabycia spadku ma określony cel. Zazwyczaj służy do postępowania o dział spadku ale może również służyć do określenia wierzyciela lub dłużników w zależności od okoliczności.

Art. 98 § 3 kpc stanowi, że do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Żądanie przez pełnomocnika wnioskodawcy kosztów zastępstwa procesowego w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej określonej w rozporządzeniu tj. kwoty 720zł wydaje się być wysoce zawyżone i niczym nie uzasadnione zważywszy na rodzaj sprawy, która nie była skomplikowana, a także brak nadzwyczajnych okoliczności uzasadniających tak wysokie wynagrodzenie. Ustalenie kręgu spadkobierców ich adresów oraz uzyskanie aktów stanu cywilnego w ocenie Sądu wymaga przeciętnej aktywności pełnomocnika i nie jest aż tak czasochłonne aby żądać wynagrodzenia aż sześciokrotnie wyższego niż to przewidziano w rozporządzeniu.

W ocenie Sądu koszty uzyskania dokumentów w postaci odpisów skróconych aktów zgonu, małżeństwa czy urodzenia nie są kosztami procesu o których mówi art. 98 § 3 kpc. Na pewno nie są wydatkami pełnomocnika działającego w sprawie.

SSR Marek Jałowiecki – Paruch

S/

- odnotować uzasadnienie,

- odpis wraz z odpisem postanowienia z 04.04.2016r doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy r.pr M. J.,

- kal. 2 tygodnie

B., 22.04.2016r.